

De circulaire economie

Door: Robert-Jan Kwakkelstein en Lendy Timmerman

“Het is genoeg, we zijn te ver gegaan! De industriële revolutie heeft ons in een ongewenste situatie gebracht. We zijn door de natuur geraasd, we vernietigen onze levensbronnen. We moeten stoppen, we moeten veranderen, we moeten een ander pad kiezen. We moeten onze levens veranderen en de manier waarop we zaken doen. Laten we 'het menselijke tijdperk' begroeten. Laten we stoppen met de vernietiging van de aarde en van de mensheid. Van ons. Laat het voor iedereen duidelijk zijn: we moeten een nieuwe houding vinden, een nieuwe cultuur, een nieuwe instelling, een nieuwe eenheid van de mensheid, voor ons voortbestaan.”

Deze waardevolle boodschap beschreef Wubbo Ockels in januari

2014 in zijn statement voor de mensheid. Lead2Sustain gelooft dat een transitie van de huidige lineaire economie naar een circulaire economie een belangrijke rol speelt in het creëren van wat Wubbo Ockels noemt ‘het menselijke tijdperk’. De omschakeling naar een circulaire economie vraagt om een gedragsverandering. Het model van de Zeven Kernwaarden van Duurzaam Leiderschap (ontwikkeld door Lead2Sustain) geeft medewerkers en management van organisaties houvast en het geeft richting in de omschakeling naar duurzame bedrijfsvoering.

De lineaire economie

Ons huidige systeem is een logisch gevolg van de (industriële)

ontwikkeling door de jaren heen. Precies zoals de toekomst mede het gevolg zal zijn van wat wij nu doen. In de tijd dat de technologische vooruitgang snel ging, leek het allemaal zo overzichtelijk. We hadden grondstoffen genoeg en maakten er producten van die aan bepaalde standaarden moesten voldoen. Iets waaraan we nog altijd vast proberen te houden. Goede producten gaan de handel in. Aan het einde van de levenscyclus wordt het product weer weggegooid. Afgekeurde producten verworden vaak tot afval. Daardoor belanden belangrijke grondstoffen op de afvalbergen en raken ze op. De lineaire economie heeft zijn uiterste houdbaarheidsdatum inmiddels wel bereikt.

De circulaire economie

De circulaire economie is een economisch systeem dat bedoeld is om herbruikbaarheid van producten en grondstoffen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren, aldus MVO Nederland. In een circulaire economie maken we de cirkel weer rond. Net zoals de natuur en onze aarde dat eigenlijk vanzelf al doen. Voldoet een product niet meer? Dan gaan we dat in zijn geheel of als losse onderdelen hergebruiken. Lukt dat niet, dan vormen de grondstoffen van dat product de basis voor andere producten. Afval is niet langer een eindpunt, maar het begin van iets nieuws. Verspilling bestaat niet meer. Voedsel of artikelen die in een lineair systeem niet in de handel komen, krijgen in een circulaire economie wel een andere kans.

Voordelen van nieuwe businessmodellen

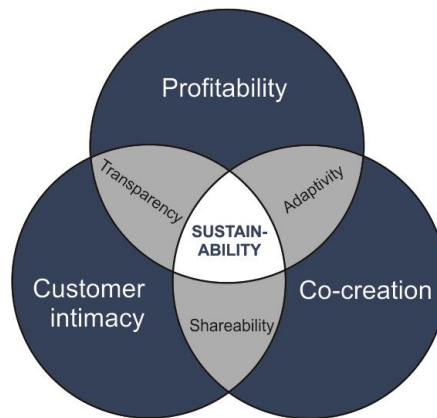
Door circulaire businessmodellen toe te passen kunnen organisaties belangrijke stappen zetten in hun duurzame ontwikkeling. Zo kunnen producenten bijvoorbeeld de verantwoordelijkheid nemen voor de gehele levenscyclus van een product. Denk aan auto's die geen bezit meer zijn van de gebruiker maar van de fabrikant. Zodra de auto niet meer voldoet gaat deze terug naar de fabrikant die er vervolgens nieuwe auto's van maakt. Een ander tekenend voorbeeld is Philips die verlichting niet meer alleen als product aanbiedt, maar ook als dienst. Deze circulaire businessmodellen bieden organisaties op korte en lange termijn voordelen door effectiever gebruik van grondstoffen en energie. Dergelijke businessmodellen vergen intensieve veranderprocessen in productstromen en samenwerking. Maar organisaties kunnen op een laagdrempeliger manier nú al stappen maken richting nieuwe businessmodellen, bijvoorbeeld door het delen van faciliteiten en capaciteit, zoals bedrijfsauto's, werkplekken en gereedschappen.

Gedragsverandering

Door deze nieuwe businessmodellen ontstaat een paradigmashift: een verandering van onze kijk op de wereld en een verandering van ons gedrag. Veel mensen zijn echter pas

bereid en in staat om hun gedrag te veranderen als er een directe relatie is tussen bepaald gedrag en het gevolg daarvan. Als die gevolgen nog onvoldoende zichtbaar zijn of teveel gelegen op de lange termijn, raakt het mensen onvoldoende en blijft het een 'ver-van-mijn-bed-show'. Daardoor blijven mensen hangen in hun eigen comfortabele 'oude' gedrag. Een andere groep mensen ziet misschien wél het belang in van het veranderen van gedrag, maar laat zich tegenhouden door het idee dat het geen zin heeft om op kleine schaal iets te doen. Maar als we allemaal zo denken, dan verandert er niets. Ofwel: one man can make a difference!

onszelf te houden, maar door te delen. En hoe beter we ons kunnen aanpassen aan verschillende mensen en organisaties, hoe beter dat lukt. Door onze openheid, wederkerigheid en aanpassingsvermogen zijn we in staat om langetermijnrelaties op te bouwen op basis van vertrouwen en loyaliteit. Zo kunnen we intensiever samenwerken aan het uitwerken van innovatieve ideeën, elkaar versterken en motiveren, waardoor vaak de meest vernieuwende inzichten ontstaan. Daarbij is winstgevendheid nog steeds belangrijk voor de continuïteit in organisaties en in menselijk opzicht, maar zien we geld vooral als middel om de circulaire economie vorm te geven.

Zeven Kernwaarden van Duurzaam Leiderschap

Zeven Kernwaarden van Duurzaam Leiderschap

Een paradigmashift van 'verbruiken' naar 'gebruiken' is dus alleen mogelijk als we met zijn allen duurzaam leiderschap laten zien, begrijpen dat het anders moet en beseffen dat we het verschil wel degelijk kunnen maken. Als we leiderschap tonen voor ons eigen gedrag kunnen we anderen in onze omgeving stimuleren om ook nieuw gedrag te vertonen. De Zeven Kernwaarden van Duurzaam Leiderschap helpen bij het duurzaam ontwikkelen van mensen en organisaties: profitability, co-creation, customer intimacy, transparency, shareability, adaptivity en sustainability. Om duurzaam te ontwikkelen als mens of organisatie moeten we open en eerlijk zijn in wat we zeggen, wat we doen en wat we willen. En vooral waarom we dat doen en waarom we dat willen. We kunnen elkaar vervolgens naar een hoger plan tillen door dingen niet (meer) voor

Echt verschil maken

Om van een lineaire naar een circulaire economie te veranderen, zijn dus nogal wat stappen nodig. Zowel van mensen persoonlijk als van organisaties, nieuwe vormen van samenwerken en verdienmodellen. Het lastige bij het creëren van een massale paradigmashift van verbruiken naar gebruiken, is dat mensen alleen zichzelf kunnen veranderen. Wij kunnen de ander niet veranderen. Maar als manager kun je wel degelijk het verschil maken! Jij kunt een belangrijke rol spelen in het stimuleren van gedragsverandering in je organisatie. Het zal leiden tot andere businessmodellen ofwel verdienmodellen die meer gebruik dan verbruik in gedrag stimuleren. Benieuwd hoe je meer betrokkenheid kunt creëren met een hoger doel en hoe je dit concreet maakt binnen jouw organisatie?

Lead2Sustain helpt organisaties in de transitie naar een circulaire economie vanuit de Zeven Kernwaarden van Duurzaam Leiderschap. Lead2Sustain faciliteert bedrijven in de ontwikkeling en invoering van een nieuw bedrijfsmodel. Waardecreatie en gedragsverandering met zichtbaar resultaat. Wilt u weten wat dit betekent voor uw organisatie? Wij vertellen u er graag meer over. Bel ons op 06 – 41 75 72 54. Of stuur ons een e-mail: info@lead2sustain.com.